Poštnina plačana v gotovini. V Ljubljani, dne 25. oktobra 1934. Štev. 13. Letnik LXXV. (šol. leto 1934./35.)

OBZAVNO DRUŠTVO V LJUBLJANI
Dobio 25 X 1934

Učiteljski tovariš

Stanovsko politiško glasilo J. U. U. — sekcije za dravsko banovino v Ljubljani
Mesečna priloga »Prosveta«
Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I. Rokopisov ne vračamo. Nefrankiranih pisem ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtek. Naročnina letno 60 Din za inozemstvo 80 Din. Člani sekcije J. U. U. plačajo list s članarino. Oglasi po ceniku in dogovoru, davek posebe. Pošt. ček. rač. 11.153. Telefon 3112

Nesmrten spomenik

„Čudim se, kako domoljubno je vzgojena Vaša mladina.“

Maršal Petain

na Rakeku, dne 19. 10. 1934.

Pretresljiva vest, ki je dospela k nam iz Marseilla, nas je presunila in nam zastrla za hip pogled v bodočnost. S težko skrbjo smo se vprašali, ali je naš narod dovolj zrel in dovolj pripravljen, da bi mogel prenesti strašni udarec brez hudih pretresljajev. Nešteto težkih vprašanj je v tem tragičnem trenutku stopilo pred nas, drugo je bilo težje in usodepolnejše od drugega.

Sedemnajst let je že minilo, od kar je bila dana narodu prilika, da da svojim idejnim čuvstvom izraza. Kaj je še ostalo od teh čuvstev in idealov?

Življenje v teh sedemnajstih letih ni bilo lahko in je vsebovalo malo tega, kar naj bi te ideale gojilo in jih večalo. Nasprotno — največ je bilo v našem javnem življenju po osvobojenju dejstev, ki so ustvarjala idejno mlačnost in brezbrižnost. Politično-strankorske prilike so mejile na strast, ki je grozila zrušiti vso idejnost preteklosti in jo izbrisati z obzorja naših pogledov na bodočnost; gospodarske prilike v drugih državah so zgrabile tudi naše gospodarstvo in ustvarjale v narodu skrbi, ki bi v njih zaman iskali narodnostnih idealov; na naša vrata je trkal brezposelni in zaman prosil zaslužka.

Res je, v vsej dobi smo narodni učitelji ostali svojemu narodu ob strani, ga bodrili, da ne obupa in mu vlivali novega poguma v črnogledo dušo. Trudili smo se, da v mladini ustvarimo optimizem in vero v bodočnost, in velik je bil naš napor, da obvarujemo mladino pred vplivi fantomov, ki bi nas privedli v nacionalno propast. Ali kaj, če so se vse naše besede razblinile v nič ob skalah trde realnosti: kaj, če ni naše delo našlo odmeva v širokih plasteh naroda, ki ga je tiralo življenje v brezbrižnost; in kaj, če ni bilo vse naše delo, delo praznih besed, ki ne koreninijo v zemlji in ki se ob prvi težki preizkušnji izkažejo za jalove in le brezživljenjskim priložnostnim slavnostim potrebne? Take so bile naše misli ob veliki narodni nesreči. Oklenil se nas je nemir, kakor da stojimo pred začetkom konca.

Ali glej! Kakor, da je bila velika žrtev potrebna, da zopet vstanejo ideali naših minulih vekov in dokumentirajo vsemu svetu, da je državljanska ideja last vsega naroda, od berača do najvišjih dostojanstvenikov!

Narodova žalost se je povsod pokazala na način, ki se ne da organizirati (kakor je ugotovil angleški admiral v Splitu), temveč je bila pravi resnični izraz narodove duše. Veličina in globina narodovega ganotja je bila tolikšna, da je presenetila dom in tujino. Nepregledne množice, ki so romale dneve in dneve k sveti krsti, da še zadnjikrat pozdravijo simbol naše skupnosti, so postale nemi memento vsem, ki so verjeli v nedržavna stremljenja širših plasti našega naroda, in so bile neizpodbiten dokaz, da si je naš narod zapisal v srce domoljubne zadnje besede Velikega viteškega kralja, še preden so bile izgovorjene.

Ne bomo se bavili z vprašanjem, odkod ta enotna zavest vseh plasti našega naroda ob uri težke in dalekosežne preizkušnje. Zavedamo pa se, da nismo bili učitelji zadnji v vrstah tistih, ki so negovali v mladini in v odraslih nacionalna čuvstva in s svojim največkrat neopaženim tihim delom paralizirali kvarne vplive idej, ki so imele v danih razmerah in prilikah vse predpogoje, da padejo na rodovitna tla. To ugotovitev nam ne narekuje ne napuh ne samohvala, temveč le potreba, da se poudari pravilnost našega dosedanjega dela. Kajti le delavec, ki je prepričan, da je pravično zastavil svoj plug v brazdo domače zemlje, bo delal s še večjim veseljem kot doslej. Malodušje bo stopilo iz njegove poti in samozavestno ter mirno bo čakal sadov svojega dela.

V zavesti, ki se nam je odkrila ob svežem grobu Velikega kralja, da smo učitelji koristili s svojim dosedanjim delom narodu in državi, so se naše delavne sile osvežile in zato mora v nas vstati volja do še intenzivnejšega dela za blagor in napredek naroda. Kakor ni bilo to naše delo brezvsebinsko, navduševalno, temveč je pronicalo in se zapisovalo globoko v narodovo dušo, tako in še globlje bo moralo biti odslej. Danes, ko poznamo enotnost narodovega ideala, ko stojimo z narodom na skupni idejni podlagi, nam ne bo težko vsakemu najti sebi primernega polja neprisiljenega udejstvovanja.

Jugoslavija ni le zemljepisni pojm, je tudi pojm skupnosti in čistoče vseh duš, ki se trudijo in pehajo na tem lepem koščku zemlje. Nad to Jugoslavijo hočemo čuvati tudi mi narodni učitelji zaradi zvestobe, ki jo je ves naš narod spontano dokazal v zadnjih težkih dneh; hočemo še tesneje stopiti pred njegove vrste in mu pomagati, dokler se ne bo zasvetil smehljaj sreče in zadovoljstva na njegovem od skrbi razoranem licu.

To smo dolžni storiti in to bomo storili, kajti velika žrtev velikega kralja ni smela biti zaman! R.

Največja skrivnost je smrt. Gotova je ko nobena druga stvar na svetu; zato se človek z njo tudi najmanj ukvarja. Z rojstvom ji je vse, kar prične živeti, zapisano in z grobom potrjeno. Večen in za vse, ki so ji podrejeni, nepojmljiv krogotok. Ritem življenja! In to je prav za prav vse in največ, kar sploh more biti...

Na vseh mrtvih dan bodo romale črne množice na grobove. Kdor ima koga, ki ga je že pokrila zemlja in ki je že prišel na konec življenjske poti, bo nesel s seboj lučko, da jo bo na grobu prižgal. Lučko, ki bo gorela in zgorela v spomin pokojnemu.

Srebrn venec, ki ga je položilo Jugoslovensko učiteljsko udruženje na grob blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja

Kdor živi poleg vsakdanjega življenja, ki ga mora živeti, še tisto življenje, ki se ne konča z nujno opravljenim vsakdanjim delom, bo prav v letošnjem dnevu, posvečenem mrtvim, lahko postal bogat in uverjen, kako močan je lahko človek, ki ne živi samo od danes do jutri, ki živi tudi za bodoče dni; ne zase, za vse! En grob bo več, za vse izkopan, in en človek, ki je živel za vse, je bil vanj položen. Ne mrtev, živ! Resničen človek ne more nikoli umreti.

Bela cesta se složno vije navkreber, v breg, v goro, visoko, tako visoko, da jo lahko vidi vsak. K svetišču vodi, ki jih je svobodno ljudstvo postavljalo vedno na take vrhove, s katerih so bili vidni zadnjemu človeku, kateremu je bil prav tako namenjen, kakor vsem. Zato so bila in bodo vedno ta svetišča, svetišča ljudstva, ki naj bi iz njih črpalo moč in pa vero v življenje.

Stene so obložene z belim marmorjem. Ljudstvo predobro loči belo od črnega in ve, da pomeni belo večno, neizčrpno življenje, črno pa žalosten konec in spomin. Tudi stopnice so bele, zakaj v hram neizčrpnega življenja vodijo. Tistemu, ki hoče dobiti novo vero v življenje, so v opomin in opozorilo, da je, onim pa, ki so izpričali vero v tako življenje, so pa večni prag k prezasluženemu počitku in plačilu.

Na gori stoji to svetišče in vsakemu lahko seže razgled do zadnje stopinje one zemlje, ki je bila priča neustrašene in junaške borbe med resnico in lažjo, pravico in krivico, med pravim življenjem in smrtjo, med svobodo in suženjstvom. Zmagalo je delo in poštenje!

To svetišče se je gradilo v dvoje. Samo, kot simbol, drugo, kot resničnost. Praded je rekel, ded zavpil, oče zakričal v sveti jezi, sin izvojeval. Postavil je simbol, resničnost pa pokazal kot možnost in upravičenost. Izkopal si je grob, da je dal zadnje in najtrdnejše temelje prizadevanju v vsem svojem življenju — državi.

Svetišče je lepo, umetniško dovršeno, popolno. Simbol! In da bo ta simbol čim bolj resničen, ali ni to tako močan življenjski klic, da bi moral dvigniti iz otopelosti vsakega, še tako zakrknjenega? Ali ni v tem simbolu povedano vse, kar bi moral vedeti in imeti za edino merilo vsak, ki soodločuje pri izgrajevanju vsega, kar bi moralo biti lepo, kar bi moralo biti poleg tega še dovršeno, kar bi moralo biti tako zgrajeno, da bi ostalo večno po svoji veliki pomembnosti? Ali ni to tako živa beseda, da bi morala dati vsakemu učitelju vse, kar rabi za svoje delo in pot? Vero vase in svoj poklic!

Mozaiki imajo 150.000 barvnih nians. Zato ti mozaiki tudi lahko nekaj predstavljajo. In, koliko bi predstavljali in kaj bi lahko predstavljali, če bi imeli 14 milijonov nians! Kako veličastna, kako večna bi bila ta podoba za vse večne čase!

Kdo ne pozna onih starih zastav, v borbah okrvavljenih, prestreljenih, raztrganih? Vse so, tiste zastave, ki so jih nosili nesmrtni ljudje, ki so se borili za svobodo, za kulturo. Ali pa so res vse zastave? Koliko jih je še! Ta boj je večen, ni dobojevan. Pa bi prav gotovo morale biti vse zastave, če hočemo, da bo naš boj za rast, napredek, svobodo in kulturo Jugoslovanov popoln.

Kdo priča o resničnosti vsega tega? Marmorni sarkofagi z nesmrtnimi ljudmi!

V tujini so nam ubili kralja. Niso ga ubili doma! Mi imamo še svojega kralja, zakaj mi svojega kralja ne damo ubiti. Ne bili bi ljudje, ne bili bi vredni kralja, če bi ga mogli vsaj za trenutek izgubiti iz svojih src. Preveč nam je pomenil, preveč smo ga imeli radi, preveč smo ga spoštovali.

Izčrpale so se vse človeške sile našemu vodniku. Umaknil se je v svetišče in od tam bo izžareval vse bogate smernice svojega življenja, od katerih se ni oddaljil niti za las. Vztrajnost, volja, hotenje! Kaj je še treba več, da bomo Jugoslavije vredni in z njo svojega kralja?

V vsakem izmed nas se bo prižgala na vseh mrtvih dan skromna lučka. Da, za pokoj njegovi duši. Za pokoj! Za mir! Ne za vojno, ne za sovraštvo. Za skupno močno rast, za vzgajanje rodu, ki ga čakajo še mnogo hujše preizkušnje, ko pa nas. In da bo tem nalogam kos, da bo v teh preizkušnjah vztrajal z voljo do zmage, mora biti močno vzgojen.

Vse naše prižgane lučke bodo romale v svetišče jugoslovanskih borcev za svobodo; tja z željo po novih napotkih, nazaj z vero v srcu, z močno voljo in hotenjem. Če bi katera med potjo ugasnila, naj se prižge ob drugi. To je skrb onih, ki svetleje gore. Naše lučke bodo romale v hram dela in poštenja in se bodo vračale k delu, poštenem delu. Romale bodo na **Oplenac**, svetišče...

Vsaka šola naj se zaveda, da bo izžarevala čim več svetlobe in toplote vsem onim, ki vanjo zaupajo, naša šola naj se zaveda, da če bi pokojni naš kralj videl, koliko solz in žalosti je moralo prestati naše ljudstvo ob njegovi izgubi, če bi vedel, kako rado ga je imelo in kako je trpelo ob tem nekulturnem dogodku, naš kralj bi se dal za vso to izkazano ljubezen še enkrat ubiti.

Oplenac! Vsak učitelj naj bi poromal v to večno svetišče dela, k temu večnemu spomeniku dela, priči, da bosta vedno in povsod zmagala samo pamet in poštenje. V.

Francosko priznanje

Naša mladina je domoljubno vzgojena! Francija nas ima rada in nas spoštuje. Zahvala vsemu učiteljstvu.

Namenil sem se proti Notranjski, da bi izvedel, kaj je resnice na poročilih, ki so jih prinesli razni ljubljanski, zagrebški in beograjski dnevniki. Pisali so namreč, da je ob priliki, ko sta se vračala visoka zastopnika zavezniške Francije preds. Lebrun in maršal Pétain, s pogreba našega kralja, da je poslednji govoril na Rakeku z nekim učiteljem in mu izrazil dopadenje nad našo dobro vzgojeno mladino. Ker pa je prav ta stvar važnejša ko katerakoli druga za naše učiteljstvo, je bilo nujno potrebno izvedeti podrobnosti o tem, za naše učiteljstvo brez dvoma velikem dogodku.

Proti meji.

Sedel sem na vlak, ki jo je kaj urno ubral čez Ljubljansko polje proti zapadu. Krasen jesenski popoldan. Brezštevilne barvne nianse so se prelivale od Krima do Grmade, da sem jih kar občudoval. Toliko finih odtenkov, ki so se prelivali drug v drugega, da je bil celoten vtis veličastna jesenska simfonija, ne smrti, življenja! Narava nikoli ne umre. Počiva, da po počitku še bujšnejše vzbrsti. Kako lepo je po počitku vstajenje. Ali ni bilo z našim narodom prav tako? Narod ne more nikoli umreti. Njegova življenjska sila je premočna. Jugoslovanski narod ne bo nikoli umrl. Vedno znova je in vedno znova bo vstajal prenovljen, očiščen. Njegovo stremljenje k popolnosti in resničnosti je preveč močno. Ni nas strla smrt, tudi življenje nas ne bo.

Vlak sopiha, počasneje vozi. Vsaka pot navzgor je težka. S praznično razpoloženostjo, s črnimi zastavami, ki plapolajo na sleherni hiši, hišici in koči, z žalovanjem ljudstva za svojim kraljem in z mogočno manifestacijo življenja narave, se mešajo moje misli. Čutim, da so bogate in da bodo kmalu še bogatejše.

Na Rakeku izstopim. Pot me zanese v smeri proti Cerknici. Do upravitelja osnovne šole na Rakeku g. Šušteršiča me vodi. Tam se nadejam dobiti prve informacije o onem pomembnem dogodku. Dobim ga doma v njegovi delavni sobi za pisalno mizo. Povem mu,

po kaj sem prišel in takoj mi je uslužno postrežel z odgovori na moja vprašanja.

Pričakovanje.

»V petek, 19. oktobra se je napotila osnovna šola, obenem z meščansko šolo in vsem učiteljstvom na postajo, da tam počakajo zastopnike zavezniške Francije, ki so se vračali domov in jim izroče zadnji jugoslovanski pozdrav. Postaja je bila okrašena z našimi jugoslovanskimi in francoskimi zastavami. Zbralo se je tudi mnogoštevilno kmečko prebivalstvo iz Rakeka, Unca, Planine in Cerknice, ki je poslala na kolodvor svojo godbo. Na postaji se je zbralo tudi vse postajno delavstvo in uradništvo. Poleg že preje omenjenih šol, pa je pripeljal na kolodvor svoj razred tudi upravitelj osnovne šole na Uncu g. Krnič. Vlak je privozil na postajo okrog 11. ure dopoldne. Otroci, kakor tudi vse ostalo občinstvo ga je sprejelo z viharnim vzklikanjem, godba pa je igrala marseljezo.«

Razgovor z upraviteljem Keničem.

Ko mu povem kakšna pot me je privedla in kaj bi rad zvedel od njega, stopiva v sobo in tam mi prične razlagati še mnogo podrobneje, kot pa sem zvedel na Rakeku.

»Ko je vlak privozil na postajo, smo mislili, da ne bo nikogar na izpregled. Ker pa se je vlak zadržal na postaji skoraj 20 minut, je izgledalo vse močno drugače, kakor pa smo si prvotno predstavljali. Vse učiteljstvo, kar ga je bilo, se je pomaknilo na zgornji konec k vozu, v katerem je bil predsednik Lebrun, seveda z željo, da bi ga videli. Jaz sem ostal pri otrocih. Medtem, ko so ostali pozdravljali predsednika, ki je stal na vstopnih vratih svojega voza, sta se približala k meni dva človeka. Eden v civilu, drugi v generalski uniformi. Poznal nisem nikogar. Oni, ki je bil v civilu, je govoril francosko. Razumel ga nisem. Tolmačil pa je drugi.

Bil sem vidno presenečen, ko mi je povedal, da bi maršal Pétain rad govoril z mano.

Predsednik francoske republike odzdravlja: »Živela Jugoslavija!«

»Dovolite,« prekinem gospoda upravitelja, ki je z neverjetno podrobnostjo razlagal ves potek, kar je znamenje, da se mu je močno utisnil v spomin, »s katerim učiteljem je govoril maršal Pétain, kakor so poročali listi?«

»Z upraviteljem Krničem z Unca.«

Proti Uncu.

Ker me prav to najbolj zanima, ga poprosim, da mi razjasni najbližjo pot do Unca, obenem pa še da informacije, kje bi se dobile še kake tozadevne slike. Ko mi g. upravitelj kar najvljudnejše postreže z odgovori, se mu zahvalim in kmalu nato že ubiram pot proti Uncu.

Po njivah na levo in desno pospravljajo kmetje zadnje, kar je še ostalo na polju. Rujejo korenje, režejo zelju glave in pukajo repo. Po bregovih se pase živina. V daljavi me že pozdravlja zvonik Unske cerkve. Zavijem med kmetiške hiše. Možá, ki ob cesti koplje jarek povprašam po šoli. Pokaže mi jo z žuljavo roko, pljune v dlani in koplje dalje.

Iz šole so se pravkar vsuli otroci. Povprašam po gospodu upravitelju. Zavijem na vrt in ga dobim v čebelnjaku. Kje drugje naj bi dobil **upravitelja Keniča z Unca!** Šola in čebelnjak, to sta mu eno.

»Dober dan!«

»Čebele vzimujem.«

Visoko priznanje maršala Pétaina.

»Maršal Pétain,« mi ga je predstavil.

General mi je prestavljal iz francoskega na srbohrvaško:

»Divim se vaši mladini, ki je tako lepo in domoljubno vzgojena in se tako lepo obnaša.

Prosim vas, povejte mladini in vsemu učiteljstvu, da vas ima Francija rada in vas spoštuje.

Obenem jim izročite za vso nam izkazano ljubezen najiskrenejšo zahvalo.«

Nad tolikim priznanjem in pohvalo sem bil naravnost vzhičen. Obrnil sem se h generalu s sledečo prošnjo:

Izročite gospodu maršalu v imenu vsega učiteljstva in mladine kar najiskrenejšo zahvalo za prijazne besede.

Maršal mi je podal roko in se obrnil, nakar sta oba odšla.

Živela Jugoslavija!

Preden je vlak odpeljal, sem čul od nasprotnega konca, kako je zaklical predsednik Lebrun:

»Živela Jugoslavija!«

Vsi prisotni, kar nas je bilo na kolodvoru smo mu gromko odzdravili.«

Splošen vtis.

»Dovolite, kakšen je bil splošen vtis?«

»Na mladino je napravil celoten dogodek kar najgloblji vtis. Popolnoma napačno bi pa bilo, če bi kdo utegnil misliti, da je izrazil maršal Pétain priznanje in pohvalo samo onemu učiteljstvu, ki ga je sprejelo na rakeški postaji. Čisto jasno je, da je izrazil visoki predstavnik prijateljske Francije, v preje omenjenih besedah, priznanje na podlagi vseh, v času svojega bivanja v naši državi pridobljenih globokih vtisov, ki jih je dobil povsod, kjer ga je čakala naša mladina. To potrjuje tudi dejstvo, da jih je izrekel na meji.«

»Kako pa je bilo v šoli po tem dogodku?«

»Ta sprejem smo imenitno porabili pri pouku. Povedati moram, da bi nobena druga stvar ne mogla vzbuditi v naših otrocih tako globokega zanimanja za vsestransko spoznavanje Francije in odnosov med njo in Jugoslavijo, kakor prav ta dogodek.«

Z vsem tem mi je bila vsa zadeva popolnoma jasna. Vesel, da sem tako imenitno opravil, se kar najiskreneje zahvalim g. upravitelju Keniču za prijaznost in se odpravim. Pospremi me še, da mi pokaže bližnjico na Rakek. Na griču sredi polja se posloviva.

»Še enkrat prav iskrena hvala in mnogo uspeha pri čebelah.«

Zmaga zdrave pameti in poštenja.

Stisnem mu roko, On se vrača v vas k svoji šoli in čebelam, jaz pa hitim čez polja. Pričel se je lov za fotografijami. Slike pomembnega razgovora ne morem nikjer dobiti, ker nihče tudi ni slikal. Jasno. Kdo bi se tega nadejal. Ujamem pa sliko, ko se poslavlja ob svojem vozu predsednik Lebrun in kliče šolski mladini:

»Živela Jugoslavija!«

Ko zagledam zahajajoče sonce in krvavordečo večerno zarjo, si mislim:

Ne zahaja na naših tleh. Padlo je daleč stran od naše meje.

Jugoslaviji sonce šele vzhaja!

Vlak jo ubira proti Ljubljani. Drvi z bliskovito naglico. Zunaj je čudovito jasna noč. Gledam vanjo in premišljujem:

Sami si takega uspeha v svoji skromnosti nismo nikdar lastili. Prišel pa je nekdo od daleč in nam povedal. Za enkrat je bilo naše učiteljstvo deležno take pohvale. Res! Upravičena je. V prihodnje mora biti še bolj. Bil sem vesel, da se je tako imenitno pokazala zdravost in klenost vzgojiteljev naše mladine in da se je tako imenitno manifestirala **zmaga zdrave pameti in poštenja** našega učiteljstva.

V-č.

Učiteljstvo žaluje za Viteškim kraljem

GOVOR PREDSEDNIKA DIMNIKA NA KOMEMORATIVNI SEJI IZVRŠNEGA ODBORA JUU.

Tovariši in tovarišice, člani izvršnega odbora Jugoslovenskega učiteljskega udruženja!

Moje današnje besede naj veljajo vsemu učiteljstvu Jugoslavije.

Strti v veliki boli, pod težkim udarcem usode ob izgubi našega velikega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, našega modrega voditelja in velikega učitelja so danes strnjena srca vsega učiteljstva Jugoslavije v eni misli in enem čuvstvu — neomajne ljubezni do naše lepe domovine in njene bodočnosti.

Z velikim pokojnikom smo učitelji izgubili svojega vzvišenega in plemenitega zaščitnika narodne prosvete in učiteljstva.

Bil je miljenec naroda, ki ga je spajala z njim velika ljubezen do njega samega in do države. Od mladih nog je delil usodo s svojim narodom in hodil z njim preko vseh zaprek stavljenih mu na pot. Delil je usodo s svojim viteškim narodom, katerega najizrazitejši predstavnik je bil sam. V njem je vtelešena borba za osvoboditev divne zemlje, ki se po njegovem modrem ukrepu zove Kraljevina Jugoslavija, katero je osvobodil in ujedinil jugoslovenski narod pod Njegovim vodstvom.

Dotlej meglena naša brda in naše gore so se razjasnile v sijaju svobode; naša polja porosena z znojem robstva so vzcvetela in turobno bučanje našega morja, našega Jadrana se je izpremenilo v najlepšo simfonijo, simfonijo svobode in sreče.

In srečna Jugoslavija, s svojim Velikim kraljem, v katerem so bile združene vse vsebine slavnih carjev in kraljev Nemanjića, Tomislava, Petra Svačića s Petrove gore, velikih slovenskih vojvod z romantičnega Gosposvetskega polja — je živela Jugoslavija življenje miru in radosti, dokler je ni zadel težak udarec, ki ga preživljamo danes.

In tudi v tem trenotku nas prebuja klic velikega pokojnika. Njegov poslednji vzdih

»ČUVAJTE MI JUGOSLAVIJO!«

V tem trenotku, ko se klanjamo manom velikega pokojnika, Vam predlagam, da v počaščenje Njegovega spomina izvedemo sledeče:

1. izdamo poseben proglas na učiteljstvo Jugoslavije;

2. izdamo v posebnem komunikeju navodila članstvu;

3. da vzkliknemo **»Slava spominu Velikega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja** ter počastimo njegov spomin z enominutnim molkom.

POSLOVILNI GOVOR UČITELJSTVA OD KRALJA ALEKSANDRA — ZEDINITELJA.

Poslovilni govor predsednika Jugoslovenskega učiteljskega udruženja g. Ivana Dimnika od Viteškega kralja Aleksandra Prvega Zedinitelja — v radiu dne 17. oktobra 1934.

VITEŠKI KRALJ — NAŠ NAJVEČJI UČITELJ!

Jugoslovanski učitelji — Tvoji zvesti učenci, ki si jim izkazal posebno pozornost in naklonjenost in katere tako nenadoma zapuščaš, sprejemajo globoko strti od boli in užaloščeni Tvoje poslednje sporočilo: »ČUVAJTE JUGOSLAVIJO!«

Mnogo življenjske izkušnje si nam dal Ti — Viteški naš Učitelj! Danes, ko smo prepuščeni sebi, poglabljamo v svoji notranjosti Tvoj nauk in Tvoj nacionalni evangelij:

»EN KRALJ, EN NAROD IN ENA DRŽAVA!«

Kako ogromna sila in modrost leži v tako kratkih besedah!

Viteški kralj Zedinitelj! Razumeli smo neizmerno važnost Tvoje kratke oporoke »Čuvajte Jugoslavijo!« ki si nam jo izročil v preddvoru v Večnost s poslednjim svojim mučeniškim vzdihom.

Spavaj mirno Viteški kralj Zedinitelj v Panteonu slavnih vitezov, herojev in mučenikov jugoslovanske Nacije!

Tvoja jugoslovanska prosvetna vojska hoče izpolniti vse nade in želje, ki si jih stavil na njo Ti in Tvoj narod. Izpolniti hoče vse nade, ki si jih sporočil v svojeročnem pismu Jugoslovenskemu učiteljskemu udruženju:

Jugoslovensko učiteljsko udruženje, »steber jugoslovanskega nacionalizma« noče popustiti — »žarišče narodne prosvete« hoče vroče izraževati vse lepo današnjim in bodočim pokolenjem jugoslovanske Nacije — »graditelji narodne duše« hočejo z dviganjem nacionalne zavesti in kulture kazati in ustvarjati Tvojemu narodu ono divno proroško bodočnost Jugoslavije, ki si jo ji Ti s svojimi deli začrtaval!

Jugoslovanski učitelji Ti to prisegamo ob Tvojem preranem mučeniškem grobu — Naš Veliki Nesmrtni Pokojnik!

JUU SRESKO DRUŠTVO LOGATEC

je imelo žalno sejo za pokojnim kraljem Aleksandrom I. Zedinitelјem dne 16. oktobra 1934. in se v imenu učiteljstva vsega sreza poklonilo spominu Viteškega kralja. — Soglasno je bilo sklenjeno:

1. 17. oktobra 1934. odpošlje društveni blagajnik centralni blagajni JUU v Beogradu po 1 Din od člana.

2. Odpošljejo se sožalne in vdanostne brzojavke, ki se glase:

Negovemu Veličanstvu kralju Petru II.

Učiteljstvo obmejnega logaškega sreza strto nad izgubo Viteškega vladarja Zedinitelja prisega Vašemu Veličanstvu neomajeno zvestobo in vdanost.

JUU društvo Logatec.
Doljak, predsednik

Njenemu Veličanstvu kraljici Mariji.

V globoki žalosti se klanjamo spominu najvzornejšega očeta in kralja z obljubo zvestobe in vdanosti Vašemu Veličanstvu in kraljevskemu domu.

JUU društvo Logatec.
Doljak, predsednik

Nj. kr. Vis. princu Pavlu.

Globoko užaloščeno nad tragično izgubo našega najvišjega gospodarja in učitelja izreka obmejno učiteljstvo logaškega sreza Vašemu kr. Vis. svoje sožalje, obljubljajoč da bo vedno delovalo v duhu oporoke Velikega pokojnika.

JUU društvo Logatec.
Doljak, predsednik

Josip Lapajne:

Ob njegovi zadnji poti

Gori na planinah sem Mu bil sosed. Premnogokrat sem se oziral z gorskih vršacev, doli z baržunaste Kompotele, ostrorobatega Korena ali z Jermanovega stolpa tja v nižino, v prekrasno Bistriško sotesko, kjer si je On postavil svoj lični lovski domek, črn v barvi, kakor, da bi zapuščal našim planinam žalni pečat prerane ločitve.

Iz Njegovega lovišča, skrbno negovanega, so se ob jutranji »Zdravi Mariji« vsipale okrog mene trume planinskih kozic s svojimi mladiči, pod strogim varstvom družinskega starešine. Bile so Njegove. S pritajeno radostjo sem jih opazoval na ure dolgo, ne da bi upal grešiti nad 10. božjo zapovedjo, četudi mi je plapolal v notranjosti oni sladki nemir, ki daje lovu svoje čare.

Doli so pokale puške. Padel je kozel. Lovec Francl hiti v pečevje in prišepa mimo Njega.

»Pa kaj Ti je?«

»Nič. Le malo sem zadel ob skalo Veličanstvo.«

»Sedi na konja, tako ne moreš hoditi!«

Hočeš nočeš, Francl je moral na sedlo, On sam pa peš ob njem.

In počil je strel tam v daljini. Zamahnil je On sam. Odjek se je razlegal preko tujih planin v naš prelepi gorski kraj, kjer se je tako plemenito odražalo Njegovo srce.

Nemo sem zrl doli proti lovskemu domku. Mirno, tiho je bilo vseokoli, v duši pa mi je bilo hladno. Njega ne bo več!

Brzel sem v dolino. Nemir pa mi je naraščal kot plima spenjenega morja. Moral sem nazaj. Tovariš in tovarišice me spremljajo. Tudi oni nosijo v sebi isto bol. V večernem mraku smo na mestu, kjer raste gorsko zelenje, kot odganjajoča sled planinskega kozoroga. Tiho, pritajeno rujemo in lomimo vejice nežnega planinskega ravšja, ki je On prebil med njim toliko lepih, mirnih ur.

Globoka noč nas zajame, noč, segajoča v naše duše. Naslednji dan smo vsi pri delu. Bilka k bilki v šopek, šopek ob šopku v venec, in z vencem doli k Njemu, da dihnem Vanj zadnji dihljaj naših tužnih planin.

Boj je bil težak, naporen. A dobojevati sem ga hotel za vsako ceno. Venec — 14 kg težak — se mi je vrezaval v ramo, ko me je razburjena množica nosila kakor v vrtincu polnih šest ur k turobnemu cilju, mrtvaškemu odru. Boril sem se na levo, boril na desno. A glej usodo! Ravno ko dosežemo črto, kjer se je razvijala redna povorka, nas ustavijo.

Z deputacijo občine, učiteljstva in Sokola hitimo k maršalatu dvora, ki mu izročimo venec s prošnjo, da bi nam omogočili pristop k rakvi.

»Ne moremo. Taka je sudbina!«

Bilo nam je grenko. Odidemo. Pa glej, povorko so otvorili z druge ulice. Hitimo zopet v gručo.

»Nemojte gurati,« je vpilo vsevprek in vsevprek guralo. Vsi so hoteli k Njemu. Prav je moral imeti oni, ki je dejal, da danas nema pardona, danas ne poznamo nikoga, — danes veljajo le mišice.

A zopet je tu »sudbina«. Jedva dosežemo s strašnim naporom ospredje, pa nas zopet postavijo v zadnje vrste.

Brez upa zmage nad usodo poskusimo nov naskok z diplomacijo. Pomešamo se med odhajajoče vrste, češ, da smo oddali venec v maršalatu in da ne zmoremo več pehanja. To je pomagalo, četudi prav težko. Ponižnost našega planinskega cvetja nam je priborila dostop v dvorano, kjer se je bohotilo razkošje najlepšega cvetja, živega in onega v srebru in zlatu.

Ihtele so begajoče množice, pritajeno je svečeništvo molilo mrtvaške molitve, kot vkovani kipi so stali ob strani odra živi vojaki-častniki.

V jutro smo bili že tri ure pred sprevodom na mestu, kjer bi se dalo vzklikniti še poslednje »Slovo s planin«. Toda množice so rastle in naraščale, val je dvigal in nagibal silne kordone zdaj sem zdaj tja, tako, da nas je izmetalo v ozadje kot školjke v oseki.

Pomešal sem se med seljake. Ženica v črnem »odelu plače« »Moj Bog, koliko imamo vojnikov, pa so ga kljub temu ubili. Mi bi ga ščitili. Samo 10 nas naj bi bilo, pa bi ga obvarovali. Bog moj! On ni bil kralj, On je bil naš Isus, trpel je za nas, dal je življenje za nas!« Molk in jok sta spremljala njene zdihljaje.

Druga je vzklikala: »Bože, Bože moj! Ti dobro naše, šta ćemo sad?« Obup je težil vsa srca.

In star mož v surovi sukneni seljaški obleki razklada množici: »Jaz ne bom imel več kralja. Dobila ga bo šele naša mladina. Takega ne bo več. On ni bil naš kralj, On je bil naš drug, On je bil naš prijatelj, naš tolažnik.«

V tem »On« je bila izražena čudovita družinska vez med narodom in vladarjem, med »Dobrim« in vdanim.

Spomnil sem se, kako je njemu vzplamtelo oko, ko je seljaška mati vzklikala, da hoče živeti tam, kjer bosta živela njen mož, njen sin, samo v robstvu ne. Ah, da bi mogel še enkrat čuti, samo za hip še videti, kako ga ceni njegov narod, ljubi mlado in staro!

Je li res mogoče umreti v ljubezni? Ne, ljubezen ne umira, v njej je večno življenje. Blagor mu, ki je prepleten z vencem ljubavi!

Dolge vrste so se ob tužnih zvokih pomikale mimo nas. Bilo je v njih razkošja, moči in samozavesti, tuge in ponosa, ljubezni in obupa. Plakal je narod.

Tam v sprevodu pa sem ugledal ponižni venec iz našega planinskega cvetja z napisom: »V slovo s planin«, venec, narejen v noči, v bridkosti, cvetje s planin, naših planin, Njemu, ki je bil Naš!

Prav tako je učiteljstvo iz vsega sreza sodelovalo pri vseh komemoracijah in žalnih sejah v vseh društvih in ustanovah — po večini kot govorniki.

3. Učiteljski dom za dravsko banovino v Ljubljani naj bi nosil ime: »Učiteljski dom Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja«.

4. Vse šole tukajšnjega sreza se naroče na oporoko kralja Aleksandra I. Zedinitelja.

O ustanovitvi »Socialnega foda Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja« poročamo po zborovanju.

Doljak Valentin, preds. **Sartori Milan**, taj.

JUU SRESKO DRUŠTVO V LJUTOMERU

je poslalo ob smrti Nj. Vel. Kralja, sledeče brzojavke:

Nj. Vis. princu Pavlu: Objokujemo smrt Nj. Vel. kralja. Svet nam bo spomin nanj in sveta bo vera v njegove ideje.

Nj. Vel. kraljici Mariji: Ob težkem udarcu jokajo z Vašim Veličanstvom tudi naša srca.

Nj. Vel. kralju Petru II.: Pošiljamo Vašemu Veličanstvu iskrene izraze vdanosti in ljubezni.

JUU SRESKO UČITELJSKO DRUŠTVO V NOVEM MESTU

je ob tragični smrti Nj. Vel. Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, izrazilo sožalje gospodu sreskemu načelniku v Novem mestu s prošnjo, da tolmači vse sočuvstvovanje in globoko bol v društvu včlanjenega učiteljstva na višje mesto.

12. oktobra se je društvo udeležilo z vsemi člani odbora stanujočimi v Novem mestu, žalnega zbora vseh društev in korporacij, ki ga je organiziralo starešinstvo sokolske župe in sokolskega društva v Novem mestu.

Nj. Vel. kralju Petru II., Nj. Vel. kraljici Mariji in Nj. Vis. princu Pavlu je odposlalo društvo sožalne brzojavke.

Dne 20. oktobra pa je imelo svojo žalno sejo, katere se je udeležil polnoštevilno upravni in nadzorni odbor kakor tudi namestniki.

Tov. predsednik **Menard Vilko** je z v srce segajočim govorom orisal življenje našega največjega državljana, ki je v neomahljivi veri in ljubezni do domovine, skozi Golgoto trpljenja, strahote vojn, nadčloveških naporov in brezprimernega zatajevanja, vodil svoj narod v svetlejšo bodočnost. Naš Viteški kralj pa ni bil samo velik vojskovodja bil je tudi velik politik in državnik. Iz Njegovega proglasa na učteljstvo je razvidno, kako visoko je cenil učiteljski stan, ko ga je imenoval steber jugoslovanskega nacionalizma in vseh lepih stremljenj bodočnosti Jugoslavije. Zavedajoč se Njegove vzvišene oporoke, izrečene z zadnjim zdihom, hočemo graditi bodočnost Jugoslavije na trdnih temeljih postavljenih po našem legendarnem vladarju. Slava mu!

Ko se v neizrekljivi tugi spominjamo blagopokojnega Viteškega vladarja, se pa upirajo naše oči in vsa naša topla in iskrena ljubezen v Njegovega prvorojenega sina, ki je prevzel še tako mlad, iz rok mrtvega svojega očeta svetlo žezlo, svetlo ime in svetlo dolžnost kralja Jugoslavije. Prevevajo nas iskrene želje in čista čuvstva, da nam je naš mladi kralj Njega Veličanstvo Peter II. poroštvo srečne, neskaljene bodočnosti in neomahljive trajne moči Jugoslavije pod žezlom dinastije Karađorđevičev. Živel kralj Peter II.

Nj. Veličanstvu
kralju Petru Drugemu
Beograd.

Ob prebridki, nenadomestljivi izgubi Vašega plemenitega, Viteškega kralja Aleksandra Prvega Zedinitelja Vam izraža novomeško učiteljsko društvo najglobljo sožalje ter iskreno vdanost in zvestobo Vašemu Veličanstvu.

Nj. Vis. princu
Pavlu
Beograd.

V globoki žalosti izraža učiteljstvo novomeškega sreza Vašemu Visočanstvu najglobljo sožalje ob nenadomestljivi izgubi Viteškega kralja Aleksandra Prvega Zedinitelja z iskreno vdanostjo in zvestobo visokemu domu Karađorđevičev.

Nj. Vel. kraljici
Mariji
Beograd.

Učiteljstvo novomeškega sreza objokuje nenadomestljivo izgubo svojega očeta, vodnika in vladarja Viteškega kralja Aleksandra Prvega Zedinitelja. Istočasno izraža globoko vdanost in zvestobo visokemu kraljevskemu domu.

JUU SRESKO DRUŠTVO V KRŠKEM

je imelo žalno sejo v Sokolskem domu pred katafalkom in častno stražo. Predsednik je v svojem govoru navajal velika dela Visokega blagopokojnika Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, in ga še posebej proslavil kot vzvišenega in plemenitega zaščitnika na kulturno-prosvetnem polju. Slava mu!

Maršalatu dvora je bila poslana brzojavka sledeče vsebine:

»Krško učiteljsko društvo v St. Rupertu objokuje smrt Viteškega kralja Zedinitelja, prisega zvestobo, vdanost Njegovemu Veličanstvu kralju Petru II. in Kraljevskemu domu.«

M. Brezovar, preds.

JUU SRESKO DRUŠTVO ŽUŽEMBERK

je imelo žalno sejo za blagopokojnim kraljem Aleksandrom I. dne 11. X. 1934. in je poslalo maršalatu dvora sledečo brzojavko:

Maršalatu dvora — Beograd.

Učiteljsko društvo v Žužemberku žalujoče za ljubljenim kraljem Aleksandrom obljublja neomajno zvestobo in vdanost Njegovemu Veličanstvu Petru II. in visokemu kraljevskemu domu.

Mervar, preds. **Rafaela Hrovatova**, taj.

JUU — SRESKO DRUŠTVO V ŠOŠTANJU

Upravni in nadzorni odbor je imel v torek, 16. oktobra v Šoštanju spominsko žalno sejo za blagopokojnim Nj. Vel. Viteškim kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem, na kateri je imel spominski govor preds. društva M. Vrečko.

Društvo je poslalo sledeče brzojavke:

1. **Njenemu Veličanstvu kraljici Mariji v Beogradu:** Sresko učiteljsko društvo v Šoštanju, globoko pretreseno in onemelo od groze, se klanja veliki duši kralja voditelja, junaka in mučenika.

2. **Nj. kr. Vis. princ Pavle v Beogradu:** Sresko učiteljsko društvo v Šoštanju izraža največje ogorčenje in brezmejno bol radi zločinskega atentata nad našim mučeniškim Viteškim kraljem.

3. **Nj. Vel. kralj Peter II. v Beogradu:** Sresko učiteljsko društvo v Šoštanju izraža globoko vdanost Vašemu Veličanstvu z zagotovilom, da bomo verno čuvali Jugoslavijo.

Člani našega učiteljskega društva so aktivno sodelovali pri spominskih svečanostih raznih društev in korporacij ter jih je nekaj šlo tudi v Beograd zastopat razna društva pri pogrebu Nj. Vel. kralja Aleksandra I.

Nakazali smo že tudi določen znesek za venec, o prispevku za socialen fond pa bomo razpravljali pri prihodnjem zborovanju.

ODBOR JUU — SRESKEGA DRUŠTVA LJUBLJANA OKOLICA — ZAH. DEL je imel dne 16. okt. 1934. na Vrhniki **žalno sejo** v počastitev spomina na blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Predsednik društva je v izbranih besedah opisal Njegovo življenje in delo.

Zdravko Mikuž, predsednik. **Lenarčič Ana**, tajnica.

Splošne vesti

NA OPLENAC!

Naš veliki Učitelj je mrtev!

Njegovo izmučeno telo sniva sladko med očetom in materjo ter drugimi pokojnimi svojci v rodbinski grobnici na Oplencu.

Njegova duša pa bdi nad nami, da nas opominja k delu in da nam kakor zvezda vodnica kaže pot k popolnosti.

On, največja žrtev ljubezni do domovine, zgraditelj težko preizkušene Jugoslavije, je bil najmočnejši steber naše narodne kulture in prosvete. Sam Delavec — je razumel — da je naše delo težavno in da mu treba podpore. Nihče, lahko rečemo, ni našemu delu in stanu posvetil toliko pozornosti in **nesebične ljubezni**, kot naš blagopokojni Viteški kralj Zedinitelj. Mi smo to čutili! Zato je tem bolj zazevala v naših srcih praznina, zato smo ob nenadni izgubi našega Očeta začutili tem večjo bolest.

Naša srca so polna misli nanj!

Romajo v duhu na Oplenac, na zeleni in sveži grob, kjer spi naš Oče svoj posmrtni sen.

Mi bi radi tja — ne samo z duhom — s svojimi telesi bi radi poromali na naš narodni grob!

Med nami — učiteljstvom dravske banovine — živi želja, da se popeljemo na Oplenac, na grob svojega Kralja Prosvetitelja, da naberemo tam novih moči v času velike naše tuge,

Takole naj bi bilo: sekcija organiziraj posebni učiteljski vlak (četrtinsko vožnjo bi gotovo dobili), **ukreni tudi ostalo, da bo vse v redu z oblastmi — in takoj prve dni novembra 1934. bi se odpeljali na Oplenac!**

Pojdimo zdaj, ko naše rane še niso zaceljene! Gotovo nam bodo šle naše predpostavljene oblasti v vseh ozirih na roko. V težki žalosti pa nam bo dano, da se poslovimo vsi od svojega mrtvega Očeta, ki nas je tako ljubil!

Alp.

— **Dne 22. oktobra t. l. je preminil na Breznici predsednik radovljiškega sreskega učiteljskega društva in sreski šolski referent tov. Egidij Schiffrer.** Pokojnik se je ves čas svojega službovanja agilno udejstvoval v stanovski organizaciji in je bil vedno odločno in neustrašeno na braniku učiteljskih pravic. Sreskemu društvu je predsedoval od l. 1928. Bil je najboljši tovariš in odličen učitelj in vzgojitelj ter pedagoški voditelj učiteljstva v srezu. Kako tesno je bil zvezan s šolo in organizacijo, kaže najbolj njegovo živo zanimanje, s katerim je zasledoval vsa šolska in stanovska vprašanja celo v času svoje težke bolezni. Njegova smrt pomeni težko izgubo za šolo, stan in organizacijo. Zapušča globoko užaloščeno vdovo — učiteljico in troje sinov. Slava njegovemu spominu!

— **Mesto venca** na krsto prerano umrlega predsednika sreskega učiteljskega društva v Radovljici in sreskega šol. nadzornika tovariša Egidija Schiffrerja, je poklonila sekcija JUU v Ljubljani Učiteljskemu domu v Ljubljani 100 dinarjev.

— **Odredbe o žalovanju.** Dvorna žalost za pokojnim Viteškim kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem bo trajala leto dni od dneva njegove smrti 9. oktobra 1934. Prvih šest mesecev bo globoka žalost, nadaljnjih 6 mesecev pa zmerna žalost.

V zvezi s sklepom, ki ga je ministrski svet izdal na svoji seji dne 10. t. m. je ministrski svet na seji dne 20. t. m. izdal odlok, da se do vštetega 25. t. m. (do vštetega četrtka) ne morejo vršiti absolutno nikake prireditve ne zabave. Od 26. t. m. pa do konca šestih tednov od smrti pokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja se smejo dovoliti samo prireditve, ki nimajo značaja veseljačenja in pijančevanja.

— **Vsa upraviteljstva maribor. okrožja** — katera še tega niso storila — prosi **Učiteljski dom v Mariboru**, da pobero pri izplačilu novembrskih prejemkov od učiteljstva prispevke za **Maistrov** temeljni kamen. Pri tem ne gre za velike darove, **pač pa naj bi ne bilo med učiteljstvom nikogar**, ki bi se ne oddolžil spominu zaslužnega pokojnika vsaj z majhnim darom.

— **Kjer je dobra volja na šoli in pri učiteljstvu.** Šolski odbor poroča: Pomladek Rdečega križa si je nadel nalogo, da takoj s prvim korakom v življenje pokaže svojo tvorno silo. Kljub velikim zaprekam je Pomladek skupno z ostalimi učenci priredil **razstavo** zvezkov, risb, deških in dekliških ročnih del, ki je bila glavna prireditev »Tedna Rdečega križa«. Razstavo, ki je bila odprta od 16. do vključno 23. septembra, je obiskalo okoli 350 ljudi, kar je za naše razmere lepo število. Pomladkarji in ostali otroci so želi vsi pohvalo.

— **Društvo upok. učiteljstva.** Od vseh krajev članstva prihajajo na društvo vprašanja, zakaj ne dobe nobenih položnic za nakazilo posmrtnin. Bodi tem potom javljeno vsem članom, da nismo imeli od začetka marca do začetka oktobra (višji šol. nadz. **J. Novak**) t. l. nobenega smrtnega primera. Tedaj imamo samo zadnji smrtni primer poravnati. Ker se pa vplačuje za dva smrtna primera radi prihranka poštnih stroškov, tedaj člani ne dobe dotlej poštnih položnic, dokler nimamo dveh primerov. Želimo vsem najboljše zdravje, da bi ju še dolgo ne bilo. Ob tej priliki vabimo vse tovariše(-ice), da vstopijo v Društvo upok. učit. po upokojitvi. Prvo leto po upokojitvi je vplačati malenkost 21 Din. Pozneje je treba doplačati zamujene smrtne primere po 6 Din. Tudi soproge in vdove po učiteljih, ki niso učiteljice, so lahko člani(-ice) društva. Posmrtnina znaša danes že par stotakov nad 2000 Din, ki se takoj izplača po smrti člana postavnim dedičem. Čim močnejše bo društvo na članih, tem večja bo posmrtnina. Zdaj šteje društvo 300 članov. Ne odlašajte s pristopom po upokojitvi!

— **Članom učiteljskega društva dravograjskega sreza!** — Ne pozabite, kar smo lani sklenili: **blagajničarka ima pravico črtati vsakega iz učit. društva, kdor zaostane 3 mesece na članarini!** Plačujte torej točno in redno, da ne bo nepotrebnih pisarij in nobene zamere! — Blagajničarka.

— **Vidrova prva čitanka.** Naša šola v Zavrču se nahaja v siromašnem pasivnem kraju in si ne morejo naši učenci nabaviti Fleretove čitanke za 1. raz. Zato prosimo šole, ki so uvedle Fleretovo čitanko, naj nam podarijo ali prodajo po nizki ceni stare Vidrove čitanke in to sporočijo šolskemu upraviteljstvu v Zavrču.

POMLADEK RDEČEGA KRIŽA

Pomladek Rdečega križa je bil ustanovljen s sklepom skupščine Lige društev Rdečega križa v Parizu dne 20. marca 1922. Že v svetovni vojni so otroci poleg odraslih nudili društvu Rdečega križa svoje sodelovanje in s tem skrbeli za lajšanje vojnega gorja. Posebno otroci Združenih držav ameriških so živo sodelovali v društvu Rdečega križa v svetovni vojni. Svojo delavnost so nadaljevali še po vojni. Ko so uvideli vrednost in veliko vzgojno važnost te otroške sodelavnosti v društvu Rdečega križa, so učitelji in vzgojitelji prisrčno pozdravili in sprejeli to otroško delo.

Ko je Liga sklenila, da začne ustanavljati Pomladek Rdečega križa, je storila to zato, ker je smatrala organizacijo Pomladka za posebno ugodno sredstvo, da se omogoči pouk in vzgoja bodočih pokolenj v duhu Rdečega križa na osnovi njegovih vzvišenih človekoljubnih idej in pouka o zdravju ter da se tako otroci navdušijo na širši način z duhom požrtvovalnosti, ki ustvarja osnovo, na kateri sloni ideal Rdečega križa.

Še istega leta, ko je bila Liga v Parizu sklenila ustanovitev Pomladka Rdečega križa, so začeli z organizacijo tudi v naši državi. Vpisali so veliko število učencev vseh šol za člane. Danes predstavlja Pomladek Rdečega križa eno najmočnejših mladinskih organizacij nele v naši državi, ampak na vsem svetu. V šolskem letu 1933/34 je bilo organiziranih v Pomladku Rdečega križa v naši državi 3.372 osnovnih in 398 meščanskih in srednjih šol, skupaj torej 3770 šol. V 12.226 organiziranih razredih je bilo vpisanih 362.554 učencev. V naši banovini je bilo organiziranih 215 osnovnih in 55 meščanskih in srednjih šol, skupaj 270 šol. V 1082 razredih je bilo 21.464 članov Pomladka Rdečega križa. Ta otroška in mladinska organizacija obstoji v več kot 50 državah in šteje nad 12,000.000 članov.

V tekočem letu so se izdale doslej nastopne podpore: za šolske kuhinje 3000 Din, za počitniške kolonije 13.000 Din, za šolske lekarne 1000 Din, za šolski oder 3000 Din, za šolske delavnice oziroma orodje 1500 Din, skupaj torej 21.500 Din. Od začetka svojega obstoja pa je razdelil Pomladek Rdečega križa v dravski banovini nastopne podpore: za šolske kuhinje 49.800 Din, za počitniške kolonije 76.686 Din, za šolske lekarne 3500 Din, za šolski oder 5.300 Din, za šolski kino 400 Din, za šolske delavnice oziroma orodje 3550 Din, za pomoč siromašnim učencem 800 Din, skupaj **torej 140.036 Din.**

Osebne zadeve

IMENOVANJE NOVIH UČITELJEV IN UČITELJIC.

Z odlokom ministra prosvete so postavljeni naslednji absolventi učiteljišča za učitelje in učiteljice: **Bende Ana** v Dolnji Toplji rebri (srez Novo mesto), **Božič Ljubica** v Cerknici (srez Logatec), **Budič Stanislava** v Trebelnem (Krško), **Verhnjak Ana** v Kalu (Krško), **Vrtačnik Milka** v Gaberju (Novo mesto), **Šetina Bogomira** v Podgorju (Slovenjgradec), **Štukelj-Petauer Ana** v Kozjem (Šmarje pri Jelšah), **Čeh Bogomila** pri Svetem Lovrencu v Slov. gor. (Ptuj), **Cirk Zdenka** v Brigah (Kočevje).

Heric Tea v Žitečki vasi (Maribor, levi breg), **Turk Ida** v Zavodnjah (Slovenjgradec), **Tušak Milena** v Pobrežju (Maribor, desni breg), **Slapar Štefanija** pri Sv. Duhu na Stari gori (Ljutomer), **Stegu Jožica** v Majšpergu (Ptuj), **Sloboda Alma** v Št. Ilju pod Turjakom (Slovenjgradec), **Rožman Franja** v Zgornjem Tuhinju (Kamnik), **Rijavec Cirila** v Polšniku (Litija), **Pinterič Danica** v Središču (Ptuj).

Primožič Rudolf pri Sv. Marku (Ptuj), **Majhen Aleksandra** v Gančanih (Murska Sobota), **Mivšek Viktor** v Kokri (Kranj), **Mišič Danijela** v Potoku (Kamnik), **Kariž Olga** v Kapci (Dolnja Lendava, **Kafol Ida** v Odrancih (Dolnja Lendava), **Kralj Grozdana** v Gančanih (Dolnja Lendava), **Kopič Marija** v Kostrivnici (Šmarje).

Jordan Nada v Št. Janžu (Slovenjgradec), **Juvanc Rada** v Ribnici (Kočevje), **Ivanec Ana** v Podstenicah (Novo mesto), **Zajec Marija** v Novi cerkvi (Ptuj), **Družinšek** v Doblicah (Črnomelj), **Duša Vekoslava** v Mozlju (Kočevje), **Grilc Ljudmila** v Višnji gori (Litija), **Širko Vilma** v Metliki (Metlika), **Smrečnik Blanka** v Plešivcu (Slovenjgradec), **Stupica Stanislava** v Šmiklavžu (Slovenjgradec), **Slapar Vera** v Ajdovcu (Novo mesto).

Savicki Oton pri Sv. Antonu v Slov. gor. (Maribor, levi breg), **Štraus Božidar** pri Sv. Juriju (Maribor, levi breg), **Sinkule Štefanija** pri Št. Vidu (Logatec), **Sturc Doroteja** v Polšniku (Litija), **Stupnik Josip** v Kapci (Dolnja Lendava), **Simončič Marija** pri Št. Rupertu (Krško), **Pirc Marija** v Radovici (Metlika), **Pokorn Elizabeta** v Prihovi (Konjice), **Pintar Rozalija** v Zamostju (Dolnja Lendava), **Mali Jadviga** v Stopičah (Novo mesto), **Maučič Marija** v Selih pri Žumberku (Novo mesto), **Malec Albina** v Cerkljah (Kranj), **Križman Ana** v Selcih (Škofja Loka).

—i **Upokojeni so** učitelji(-ce): **Zupančič** Ivan iz Preserja (Lj. okolica), **Mahkota** Stanislava, **Mazi** Ana in **Peče** Ema iz Ljubljane, **Zorko-Kersnik** Ana iz Brda (Kamnik) in **Protogerov** Marija iz Ljutomera.

Za vsakogar potrebna knjiga

Državoznanstvo

(Spisal dr. Fr. Ogrin)

je izšla sedaj v naši založbi

Vsi učitelji

na srednjih, strokovnih, meščanskih in narodnih šolah potrebujejo to knjigo o ustroju naše države in o naših zakonih

pri pouku

Cena broširane knjige Din 24·—
„ vezane „ „ 28·—

Knjigarna Učiteljske tiskarne

Ljubljana, Frančiškanska ulica 6
Maribor, Tyrševa ulica 44

Učiteljski pravnik

—§ **Tovariši pripravniki(-ce)**, ki ste bili v poslednjem času (avgusta — oktobra t. l.) sprejeti v državno službo, **priključite naznanilu o nastopu službe** tudi **overovljen prepis objave**, ki je potreben za nakazilo plače. Kdor je že nastopil službo, naj naknadno predloži prepis objave po uradni poti kraljevski banski upravi, če jo ni že priključil naznanilu o nastopu službe.

V. Gregorič.

—§ **»Moji prejemki«** je naslov tablice, ki kaže izpolnjena: 1. **potek** napredovanj, 2. **opozarja** na pravočasno predložitev prošenj za napredovanja, 3. **daje** točen **pregled** mesečnih prejemkov in odtegljajev. Tablice, ki stanejo po 50 par, dobite v knjigarni Učit. tiskarne v Ljubljani in njeni podružnici v Mariboru. Zaradi olajšave naročil in da si bo moglo vse organizirano učiteljstvo omisliti omenjeno tiskovino, opozarjam tovariše(-ice) upravitelje(-ice), da pošljem tablice sreskim društvom, pri katerih lahko dobite tiskovine na dan prvega zborovanja. **V. G.**

—§ **Prošnje**, ki se **predlože v dvojniku**, je **označiti** z **A** in **B** — priloge z A/1 itd., kakor je odredila kralj. banska uprava z okrožnimi razpisi že večkrat in je to tudi označeno na str. 34. Roč kat. 1934./35. — 3. in 4. odstavek.

Naša gospodarska organizacija

—g **Obmorski učiteljski dom v Omišlju.** V teh dneh so prejeli vsi prijavljenci in prijatelji »Društva za zgradbo učiteljskega obmorskega doma v Omišlju — sedež Ljubljana« položnice za nakazilo prvega mesečnega obroka à Din 100·—. Položnice smo poslali tudi onim priglašencem, ki so podpisali izjave za odtegovanje po računovodstvu ban. uprave, oziroma finančne direkcije. S to manipulacijo nastanejo veliki stroški, saj znaša samo kolek Din 50·—, vsakomesečna poštnina itd. Te izdatke želimo prihraniti društvu in društvenikom. Izjave smo izločili in vljudno prosimo vse cenjene priglašence(-ke), da naj raje nam direktno nakazujejo zneske po Din 100·— s položnicami, katere bodo prejeli vsak mesec od društvene uprave. Več društvenikov je nakazalo mesečni obrok že za ta mesec. Vse ostale društvenike, ki so prejeli položnice, pa vljudno prosimo, da pričnejo nakazovati mesečne obroke ali takoj v tem mesecu, gotovo pa v prvih dneh meseca novembra t. l. Trdno se nadejamo, da nam ostanete vsi prijavljenci zvesti društveniki in redni plačniki, da čimprej postavimo neobhodno potrebni dom, ki bo učiteljstvu v razvedrilo in okrepčilo.

—g **Učiteljski dom v Mariboru.** Seznam nadaljnjih prispevkov za **»Maistrov kamen«**: šole: Sv. Martin pri Vurbergu 70 Din; Braslovče 16 Din; Velika Nedelja 100 Din. — Iskrena zahvala! (Doslej nabranih 2367.75 Din).

BREZPLAČNO LETOVANJE NA MORJU.

O M I Š A L J

Ako vstopiš v **»Društvo za zidavo obmorskega učiteljskega doma v Omišlju«** boš imel v primeru z današnjimi cenami, ki veljajo po morskih letoviščih

TRETJINO LETOVANJA ZASTONJ.

Prijavi se, dokler je še čas na naslov:
»Učiteljski dom v Omišlju«,
Ljubljana, Frančiškanska ulica 6.

Učiteljska tiskarna

—t **Iz celjskega društva.** Tovariše, ki prejmejo te dni pristopne izjave za Učit. tiskarno, prosim, da jih razdele med tovariše(ice), ki naj podpisane vrnejo tiskarni. — **Poverjenik.**

Mladinska matica

Ekspedicija »Našega roda« se je začela v torek. Danes mora imeti že večina list v rokah. Šole, ki v nekaj dneh lista ne dobijo, naj ga reklamirajo. Reklamacije morajo biti frankirane, denar za znamke pa naj si cenjeni poverjeniki odbijejo od naročnine, vendar naj bo to zabeleženo na položnici.

Približno ena četrtina šol še ni poslala seznama naročnikov na »Naš rod«. Ker ne moremo verjeti, da nimajo te šole prav nobenega naročnika, prosimo cenj. poverjenike omenjenih šol, da čimprej javijo število naročnikov. Ker stoji stavek prve številke in moramo v nekaj dneh vedeti, koliko izvodov lista naj še naknadno natisnemo, prosimo, da se učiteljstvo v interesu otrok požuri, da ne ostanejo brez »Našega roda«. List je vsebinsko kakor tudi ilustrativno izredno bogat. Med onimi, ki so izpregovorili v listu ob bridki izgubi našega kralja, srečamo imena naših najboljših pesnikov in pisateljev, in sicer Župančiča, Preglja, Gradnika in druge. V ilustrativnem delu so sodelovali: Maksim Gaspari, Janez Trpin, Božidar Jakac, A. Bucik in Ljubivoj Ravnikar.

O **»Našem rodu« in letošnjih publikacijah Mladinske matice** sta pisala **Gustav Šilih** in **Albert Žerjav** v **»Popotniku«** in **dr. Lovrenčič** v **»Mentorju«.** Daljši ugodni oceni o knjigah sta prinesla tudi **»Srpski književni glasnik«** in **ameriška »Prosveta«.**

»Mentor« pravi o knjigah M. M. med drugim, da so knjige take, da jih morajo biti otroci veseli. O »Kresnicah« piše, da so edinstvena svojevrstna knjiga. Spomini, opisi in orisi teh malih peresarjev so tako zanimivi, da prebereš res vse z zanimanjem. »Kapljice« so za najmlajše. Bevkova »Tovariša« je knjiga, ki jo moramo šteti med naše boljše mladinsko leposlovje. »Potovanje skozi čas« — pri katerem ne odobrava materialistično gledanje — je za ocenjevalca pa kljub temu najpomembnejša knjiga, ki jo je izdala letos Mladinska matica.

Učiteljski pevski zbor JUU

—pev. **Članstvu UPZ** smo javili z okrožnico z dne 15. t. m. vzrok preložitve tečaja. Prihodnji tečaj se bo vršil 10. in 11. novembra. Prosimo celokupno članstvo, da se tečaja polnoštevilno udeleži.

Odbor.

Šolski radio

—r **V. teden.** V torek, 30. oktobra bo opisal gosp. **Viktor Pirnat** pomen »Jadranskega dne«. Razpored:

1. Dogodki pred 16. leti na naši jadranski obali: a) v Pulju, b) v Trstu, c) na Reki, d) v južnem Primorju.
2. Dan slave naše kr. vojne mornarice.
3. Viteški kralj Aleksander I. Zedinitelj najvišji čuvar Jadrana.
4. Učimo se od včeraj, delajmo danes in mislimo na jutri.

V nacionalni uri so zvečer ob 19. uri naslednja predavanja:

Ponedeljek, 29. oktobra: Sima Miljutinović Sarajlija.

Torek, 30. okt.: Ciril-Metodova družba.

Sreda, 31. oktobra: Naš turizem in tujci.

Stanovska organizacija JUU

Iz sekcije

Pismo Jugoslov. učit. udruženja maršalu g. Petainu.

Ekselenca!

Jugoslovansko učiteljsko udruženje, predstavnik učiteljstva Jugoslavije si šteje v čast obvestiti Vas, da je jugoslovansko učiteljstvo sprejelo tople pozdrave Vaše ekselence iz Rakeka, naslovljene učiteljstvu Jugoslavije.

Za izražene simpatije in pravilno prepričanje o patrijotičnem delu jugoslovanskega učiteljstva za dobrobit svoje domovine vam ostane to učiteljstvo vedno hvaležno.

Poleg tega poudarjamo še s posebnim zadovoljstvom da stoje jugoslovanski učitelji — »graditelji narodove duše« — kakor tudi ves jugoslovanski mladi naraščaj zelo blizu veliki in dragi Franciji. Podčrtavamo tudi to, da jih je bol v skupni nesreči še bolj združila in da sta **dve veliki žrtvi**, ki sta padli za svetovni mir, z lastnimi življenji zapečatili mir, ki je tako neobhoden človeštvu in civilizaciji.

Z najtoplejšo zahvalo za Vaše pozdrave, prosimo da sprejmete od jugoslovanskih učencev in narodnega učiteljstva Jugoslavije izraze najglobljega spoštovanja.

J. u. u. Beograd.

Tajnik **Milinko Lazić**, l. r. Predsednik **Ivan Dimnik**, l. r.

Iz društev:

= JUU — SRESKO DRUŠTVO KRANJ bo zborovalo v soboto 3. nov. t. l. ob 13. uri na deški narodni šoli v Kranju. Ker bo to žalno zborovanje, zato je udeležba za vsakega člana dolžnost.

Razpored: **Josip Lapajne:** »Žalne svečanosti v srezu in Beogradu.« **Vinko Rupret:** »Blagopokojni kralj kot vladar, Vitez in Zedinitelj.« **V. Kus:** »Najvišji vzgojitelj naroda.« Razgovori. — Čuvajmo Jugoslavijo! —

Odbor.

= JUU — SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA OKOLICA — ZAH. DEL bo imelo občni zbor dne 3. nov. 1934. ob pol 9. uri v telovadnici nar. šole na Grabnu v Ljubljani. Zaradi komemoracije za blagopokojnim kraljem Aleksandrom I. naj se občnega zbora udeleže vsi člani.

Odbor.

= JUU SRESKO UČITELJSKO DRUŠTVO NOVO MESTO bo imelo svojo redno učiteljsko skupščino v soboto 10. novembra t. l. na osnovni šoli v Novem mestu z že objavljenim dnevnim redom.

Pred skupščino ob 8. uri se vrši žalni zbor za blagopokojnim Viteškim kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem.

Tehtni vzrok izostanka je pismeno javiti.

Odbor.

= JUU SRESKO UČIT. DRUŠTVO KRŠKO bo zborovalo v soboto 10. nov. ob ½10. uri v šoli v Krškem s sledečim vzporedom:

Točno ob 9½ uri bo žalna komemoracija za pokojnim vladarjem Aleksandrom I. Zediniteljem, po tej je polurna prekinitev, nakar se prične redno zborovanje po vzporedu.

1. Nagovor predsednika in izvolitev 2 zapisnikarjev. 2. Situacijsko poročilo. 3. Tov. J. Vanič poroča o banovinski in državni skupščini. 4. Tajniško in blagajniško poročilo. 5. Poročilo nadzornega odbora. 6. Volitev novega upravnega in nadzornega odbora ter predsednika v častnem razsodišču. 7. Proračun za leto 1934./35. in določitev članarine s posebnim ozirom na Slov. Šol. matico. 8. Predlogi in nasveti. 9. Slučajnosti.

Opomba: Člani JUU, ki ne uživate samo sadov organizačnih uspehov, ampak se globoko zavedate ne le svojih stanovskih pravic, temveč tudi svojih dolžnosti, pridite v polnem številu na gornje zborovanje, kajti samo Vam je dovoljen pouka prost dan in nečlani(-ce) se ne smejo poslužiti odloka Min. pr. O. n. 80.363 z dne 19. X. 1932.

Odbor.

Poročila:

+ JUU SRESKO UČIT. DRUŠTVO ZA SREZ DRAVOGRAD je imelo svoj občni zbor dne 22. septembra 1934. v šoli na Prevaljah.

Navzočih 61 članov.

Preds. društva tov. **R. Gallob** otvori občni zbor, izravi veselje nad lepo udeležbo ter pozdravi novo pristopivše tovariše. Nato poda pregled društvenega delovanja v preteklem letu ter pregled dela v sekciji in v centralni organizaciji. Iz njegovega izčrpnega poročila je razvidelo članstvo, da je organizacija kljub notranjim pretresljajem dosegla za skupnost prav lepe uspehe.

Spominja se tudi našega velikega junaka generala **Maistra**, čigar življenje in delovanje je v tako tesni zvezi z zgodovino našega Korotana, naše obmejne doline. Zbor se klanja spominu velikega generala ter mu kliče: Slava!

Nato poda tov. **Doberšek** kot delegat poročilo o pokrajinski in državni skupščini. Njegovemu živahnemu poročanju sledi članstvo z največjim zanimanjem, saj njegov govor ne osvetli samo dela in uspehov skupščin, temveč tudi milje in psihozo zborovalcev. Glavna in najkrajša resolucija, sklenjena na drž. skupščini v Beogradu **»Sloga«** naj prešine vsa sreska društva.

Vznemirjeno članstvo po premestitvi tov. Doberška, kakor je izvedelo po listih, ki tovariša po 26 letnem uspešnem in zaslužnem delovanju v šoli in izven nje prestavlja iz višje organizirane šole na nižje organizirano, sklene zbor soglasno resolucijo:

Ker je zadevala resolucija premestitev tov. Doberška in je ta stvar sedaj urejena, nismo priobčili sprejete resolucije.

Nato poda tov. Mira **Gačnik** iz Guštanja blagajniško poročilo, ki izkazuje celokupni promet Din 35.890·26. Prihranek tega leta znaša Din 4·20. Blagajniško stanje bi bilo obupnejše, če bi v poštni hranilnici ne imeli prihranka prejšnjih let v znesku 1718 Din, temu je krivo neredno plačujoče članstvo, ki dolguje še 2066 Din. Končuje z besedami Vodnikove dr.: Postani in ostani redni plačnik!

Tov. preglednik R. **Šimon** poroča o pregledu blag. knjig, ki kažejo vzoren red ter predlaga absolutorij, ki se soglasno sprejme. Tov. predsednik se ji zahvali za trud.

Tov. **Šimon** poroča o računskem zaključku Uč. gosp. poslovalnice, priporoča v interesu šol in učiteljstva pristop. Za poverjenika Učit. tiskarne se izvoli tov. **Gaberšek** iz Guštanja.

Nato sledi volitev novega odbora ter se soglasno izvoli stari odbor z nadomestilom odseljenih odbornikov z novimi člani. Izid volitev je sledeč:

Predsednik: R. Gallob, podpredsednik: St. Trčak, tajnik: I. Krajcar, blag.: Mira Gačnik, odborniki: K. Doberšek, K. Vollmajer, Jelica Vobovšek, namestniki: Ivan Lebič, Alojzija Vreček in Janko Gačnik. Nadzorni odbor: Šimon R., Suša Justa in Lodrant O. Namest.: Močnik Ivo in Kotnik Zorka.

Članarina se določi kot lansko leto — 160 Din za člane oziroma 80 Din za učiteljice, poročene z učitelji.

Novi odbor preide k tokočim zadevam, obravnava dopise ter specialni program za bodoče leto. Od sekcije predloženi program se v načelu sprejme. Z odobravanjem se sprejme predlog tov. Pišca in se sklene oživeti več odsekov, ki bi 1 uro pred zborovanjem obravnavali svoje izsledke ter tako koristili vsemu članstvu. Vsak član društva naj sporoči pismeno odboru svoje želje, oziroma snov, za katero se zanima, odbor pa izlušči iz teh predlogov posamezne odseke. Omogočeno bo s tem članstvu, dobiti tako informacije o šolskem, izvenšolskem, političnem in svetnem pravcu, ki bodo plod duševnega dela vsega odseka, ki bo dal posebno mlademu učitelju(ici) oporo in sigurnost.

Za pedagoško centralo se odobri prispevek 100 Din. Sklene se sekcijo informirati v vseh zaščitnih primerih neglede na potrebo postopka.

Tov. predsednik da še nekaj pojasnil v stanovanjskih zadevah ter zaključi lepo uspeli društveni občni zbor z željo, da bi rodili sklepi zbora uspeh.

Preds: **R. Gallob.** Tajnik: **Ivan Krajcar.**

Iz uredništva

Prejeli smo večje število poročil o komemoracijah in žalnih sejah, ki so jih priredila razna društva s sodelovanjem ali na inicijativo učiteljstva. Radi pomanjkanja prostora ne moremo objaviti teh poročil. Objaviti moremo le poročila o komemoracijah učiteljskih društev. — Nekateri aktualni članki niso mogli biti objavljeni vsled pomanjkanja prostora. Pridejo prihodnjič na vrsto.

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujemo vsem prijateljem in znancem od blizu in daleč, ki so spremili našega dobrega ateka in tovariša

LEOPOLDA VIHERJA

na njegovi zadnji poti k večnemu počitku in ki so nam ustmeno ali pismeno izrazili sožalje.

Posebno se zahvaljujemo čast. duhovščini in učiteljskemu društvu iz Slovenske Bistrice in njegovemu načelniku g. Tajniku za ginljiv govor, nadalje Slovenjebistriškemu pevskemu društvu „Lipa“ in mariborskemu „Poštnemu Rogu“ za krasne nagrobnice, zastopniku Okrajne hranilnice in Sokola, kakor vsem darovalcem mnogobrojnega krasnega cvetja.

Žalujoča obitelj **Viherjeva**

Slov. Bistrica, 20. okt. 1934.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5·—.

FR. P. ZAJEC
izprašan optik
Ljubljana, Stari trg 8

priporoča: naočnike, ščipalnike, barometre, toplomere, risalno orodje, mikroskope, foto-aparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatnine in srebrnine. Ceniki brezplačno.

KDOR OGLAŠUJE TA NAPREDUJE!

UGODNOST!

Damske galoše	Din 70
Moške galoše	Din 75
Damski snežni čevlji	Din 100
Moški snežni čevlji	Din 110

ANTON KRISPER, LJUBLJANA
MESTNI TRG 26 ◆ STRITARJEVA ULICA 3

Za **srednje, strokovne, meščanske, osnovne**

šole

dobite vse mogoče

knjige in potrebščine

v naših knjigarnah:

Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6 — Maribor, Tyrševa ulica št. 44

Izvršujemo vsa tiskarniška in knjigoveška dela. Na zalogi razne slike, fizikalni aparati, zbirke in druga učila

UČITELJSKA TISKARNA r. z. z o. z.

Ljubljana — Frančiškanska ulica št. 6

Glavni in odgovorni urednik Andrej Skulj. — Izdajatelj: J. U. U. — sekcija za dravsko banovino v Ljubljani. Za sekcijo odgovarja Ivan Dimnik.
Tiska Učiteljska tiskarna (predstavnik Francè Štrukelj). — Vsi v Ljubljani.